Скулптуре

ЛИКОВНИ ЖИВОТ

ВИДЕ ЈОЦИЋ

Људске форме врло мало личе на људске форме, као се инсистира на томе да буду до крајности људске. На ту је изневађујућу противречност указала у својим скулптурама Вида Јоцић, са искреношћу и осећајношћу какве нисмо до сада видели у толикој мери заједно. А показала вам је још и то, да је и такве форме могу бити дубоке у областима ликовног. Живот прожима уметност чак и онда кад уметност упорно настоји да се издвоји из живота, па зато процес стварања може бити исто тако предмет надахнућа као и процес стварања или настајања. Марино Марини — доцније, — на сцени Жермена Ришије, и многи други открили су у сабласним приказима мученишта и глади нове пластичне валере.

Вида Јоцић је дала неколико скулптура које могу послужити као пример како се бизарне форме живота могу претворити у потресне форме уметности. У њену искреност не треба ни за тренутак посумњати. Њено стваралаштво не води само преко стилизације, коју емоције могу оставити празном, исто колико су способне да је безразложно деформирају. Око се у много већој мери састоји од стилске доследности, од једног одговарајућег поступка, од једног утврђеног осећања за хармонију и ритам волумена, — осећања које се налази и у самој материји и у схватањима аутора.

Само тако може „Преживела логоравница", то сећушно, памучено безнадежно створење, да са

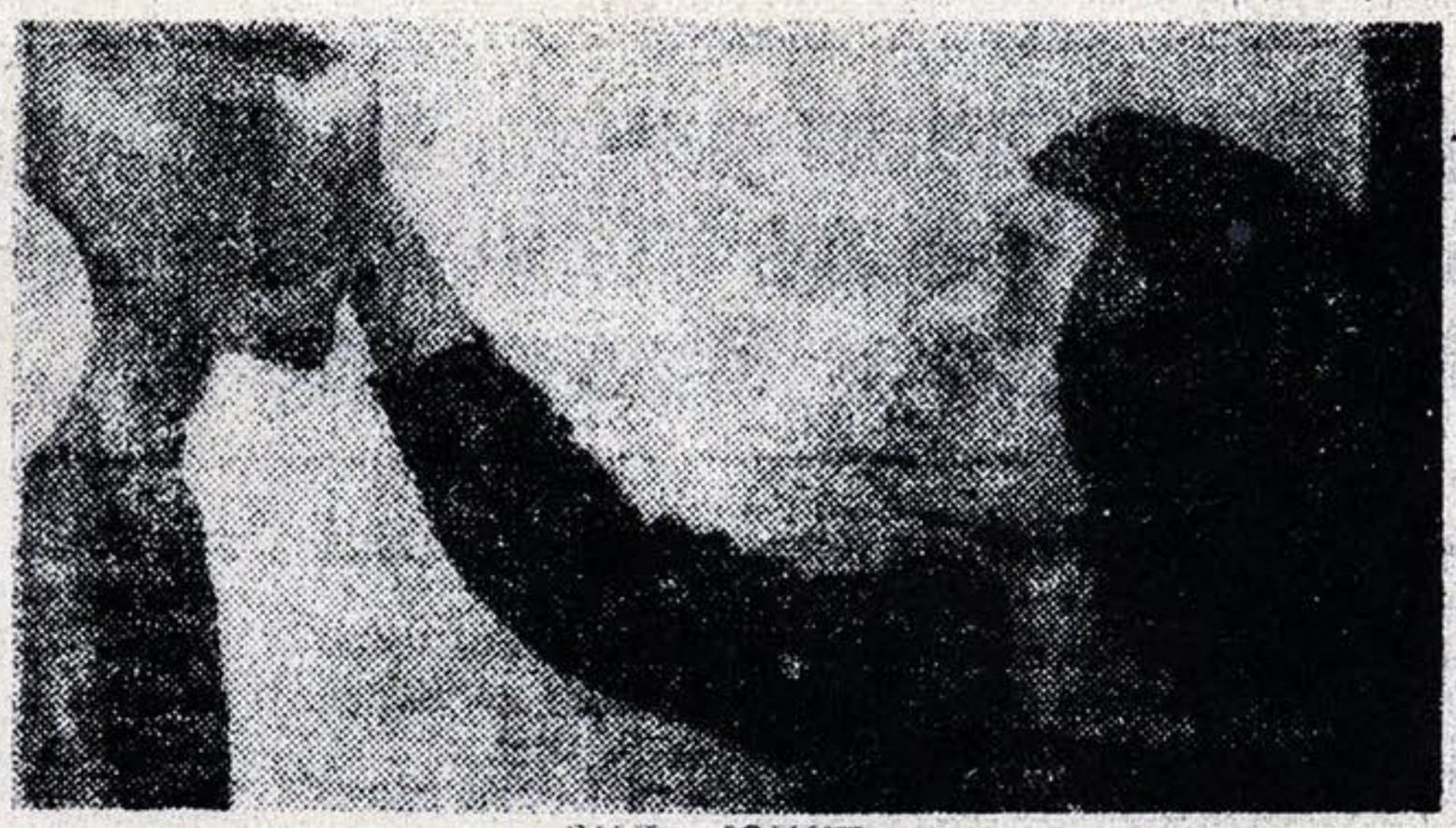

ВИДА ЈОЦИЋ

чува топлину у својим савршено редукованим формама, да остане жива и стварна чак и у непосредној близини декомпозиције. Још је потреснија скулптура под именом „На жици", истинита упркос упо требе најосновнијих елемената биологије, и једне готово апстрактне композиционе шеме. Гранично подручје таквог стварања највернији је у фигури „Анђел". Оно што наши савремени, — да не кажемо модерни, — вајари траже као последицу еволуирања једног стила или једног схватања, насталих у области чисто мисаоних спекулација, Вида Јоцић је то извукла из самог живота, из једне тешке и мучне стварности.

Одмах после ових скулптура, или, можда, временски пре њих, долазе радови који, намерно или не, остају изван устремљене радозналости Виде Јоцић. Неколико глава („Бобан На трбогаћ", „Непознати") изведене су у једном силовитом нападу на широке и овлаш стилизиране површине. Њима не недостаје изворна снага, то је истина, али за узврат делују фрагментарно и недоречено, као да је основна концепција раздељена и на оне форме које на скулптури нису обухваћене. Међутим, тамо где не иде за чисто тектонским проблемима, Вида Јоцић показује једну јаку скоро продорну осећајност. Мислимо на њен „Аутопортрет" и главу „Вукоте Вуковића", изведене у тананом психолошком расположењу, а истрим и снажним моделирањем.

М. К.